

22. Forvaltning af risikobetonede træer (2010-1499)

Teknik- og Miljøudvalget skal tage stilling til en strategi for overvågning og registrering af risikobetonede træer. Strategien skal sikre, at kommunens træer forvaltes på en systematisk, ensartet og objektiv måde for at undgå risici for borgerne.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, overfor Teknik- og Miljøudvalget

1. at godkende den anbefalede strategi for forvaltning af risikobetonede træer

Problemstilling

Flertallet af Københavns Kommunes park- og naturområder er anlagt på lavtliggende overskudsarealer, hvor jorden typisk har været våd og dermed ikke egnet til plantevækst. Dette forhold, kombineret med træernes alder og valget af arter betyder, at der i kommunen findes træer, der kan betegnes som risikobetonede.

'Risikobetonede træer' kan volde skade, enten ved nedfald af grene eller ved at de vælter. Det vil ofte være en kombination af forhold bundet til lokalitet, art og alder, der har betydning for, om et træ udvikler sig til at være risikobetonet.

Teknik- og Miljøforvaltningen forvalter omkring 60.000 træer, hvoraf de 18.500 er gadetræer. Træbestanden ældes, og hvis træer vælter eller grene knækker, kan det være ansvarspådragende for kommunen. Således har dødsulykken i Fælledparken maj 2009 skærpet forvaltningens ønske om at kunne dokumentere forvaltningen af risikobetonede træer.

Løsning

En kommunal forvaltning har et udvidet ansvar for at sikre, at der ikke findes risikobetonede træer, men der findes ingen retningslinjer for, hvorledes dette ansvar skal imødekommes. Imidlertid verserer retssager mod kommuner og statskovvæsnet, hvor der savnes dokumentation for tilsyn med træer, der har gjort skade.

Nuværende forvaltningspraksis

Når medarbejdere konstaterer et risikobetonet træ, eller forvaltningen får en henvendelse fra en borger, er det forvaltningens opgave at tilse træet. Tilstanden afhjælpes ved beskæring eller fældning, hvis træet vurderes at være farligt.

Ulemperne ved denne praksis ligger i, at der ikke sker en generel undersøgelse af alle træers tilstand, ligesom det alene er træer, der udviser tydelige symptomer på mistrivsel, der bliver vurderet. Konstatering af symptomer er en specialistopgave. Der kan derfor være træer med få eller utydelige symptomer på mistrivsel, der ikke opdages, og der er derfor en risiko for at overse risikobetonede træer ved denne fremgangsmåde.

Hvis mange træer i et område er af samme art og har samme alder, vil der typisk opstå problemer simultant. Det er en konsekvens af nuværende forvaltningspraksis, at det kan blive nødvendigt at

fælde mange træer i ét bestemt område, hvis der opstår problemer. Dette har eksempelvis været tilfældet i Damhusengen og Utterslev Mose.

Forvaltningen har med den nuværende forvaltningspraksis et ressourceforbrug på ét årsværk, altså ca. ½ mio. kr./år.

Strategi udviklet af forskere ved Københavns Universitet, LIFE

Efter ulykken i Fælledparken bad forvaltningen eksperter ved Københavns Universitet, LIFE (tidl. Landbohøjskolen) om at beskrive strategier for forvaltning af risikobetonede træer. Forskerne beskrev én omfattende strategi, der inkluderer tilsyn samt udarbejdelse af dokumentation for forvaltningen af alle byens træer.

Strategien kræver en database med grunddata for samtlige træer i kommunen. Data om bl.a. træernes placering, art, alder, vækstforhold samt tilstand skal indsamles. Herefter skal fagpersoner med specialistviden tilse træerne efter et fastlagt system. Træer med symptomer skal tilses for sår, skader og strukturproblemer, og efter konstatering skal der gennemføres en vurdering og analyse af indsamlede data. Dette kan resultere i indgreb som ex. beskæring eller fældning. Løbende udarbejdes der dokumentation for forvaltningens handlinger, og der udvikles samtidig et grundlag for en langsigtet planlægning.

Med udgangspunkt i tyske erfaringer vil denne strategi resultere i en engangsudgift på 5,5 mio. kr. til registreringer samt udvikling af systemer til håndtering af data, samt en løbende driftsudgift til 8 medarbejdere, altså 4 mio. kr/år.

Ulempen ved denne strategi er, at den er omkostningstung, ligesom der indsamles en mængde data, der alene vil have forskningsmæssig interesse.

Anbefalet strategi for forvaltning af risikobetonede træer

Selvom forvaltningen anvender ovenfor beskrevne strategi og udvikler en omfattende praksis for tilsyn med byens træer, vil det aldrig være muligt 100 % at hindre, at træer gør skade. Med dette udgangspunkt har forvaltningen bearbejdet den beskrevne strategi. Målet har været at udvikle en strategi, der sikrer *passende niveau af tilsyn*, et højt sikkerhedsniveau og tilstrækkelig dokumentation af arbejdet.

Forvaltningen anbefaler en strategi, der tager udgangspunkt i screening af alle kommunens park- og naturområder. Screening bygger på eksisterende viden om områderne, hvor der fokuseres på træernes arter, aldre og kendte stabilitetsproblemer. Screening gennemføres af personer i forvaltningen, der er specialiserede i konstatering af mistrivsel. Herefter udarbejdes en begrundet prioritering af områder, hvor antallet af risikobetonede træer er størst. En screening vil løbende kunne opdateres, eftersom den baseres på viden om træerne, der allerede findes hos fagpersoner i forvaltningen.

I de prioriterede områder vil en fagperson med specialistviden indsamle data om placering, art, alder og tilstand for træbestanden, og træer, der udviser symptomer, risikovurderes. Eftersom det er fagpersoner, der forestår risikovurderingen, vil både synlige og mindre synlige symptomer på mistrivsel konstateres. Der udarbejdes en beskrivelse af de tilsete træer, og konstaterede problemer afhjælpes, ex. gennem beskæringer eller fældninger.

Ulempen ved strategien er, at der alene genereres viden om tilstanden af den prioriterede del af kommunens træbestand. Der vil derfor savnes dokumentation, hvis et træ i et nedprioriteret område forvolder skade.

Såfremt 1/3 af kommunens park- og naturområder prioriteres, vil indsamling af data samt løbende tilsyn belaste forvaltningen med 3000 timer/år ud over de timer, der anvendes ved nuværende forvaltningspraksis. Der vil således være behov for yderligere 2 fuldtidsstillinger i forvaltningen, i forhold til bemanningen i dag.

Den beskrevne strategi er anvendt i forbindelse med foryngelse af beplantningen i Fælledparken, hvor forvaltningen i flere år har fulgt træbestanden tæt. Udpegningen af risikobetonede træer blev fremlagt for politiet og dannede grundlag for vurderingen af, at der ikke var basis for en straffesag mod forvaltningen ved dødsulykken i maj 2009. Forvaltningen finder, at denne strategi vil opfylde behovet for en fokuseret forvaltning af risikobetonede træer.

Økonomi

Strategien kræver, at nuværende ressourcer omprioriteres. Forvaltningen vurderer, at arbejdet kan finansieres ved personalemæssige rokader internt i forvaltningen.

Videre proces

Efter Teknik- og Miljøudvalgets godkendelse vil der blive udarbejdet en udførlig strategi- og metodebeskrivelse, hvorefter der vil gennemføres en screening af kommunens parker og naturområder i sommeren 2010. Med udgangen af 2010 vil prioriterede områder være gennemgået og risikobetonede træer lokaliseret.

Hjalte Aaberg

/Jon Pape

bilag

Teknik- og Miljøudvalgets beslutning den 22.03.2010

Indstillingen blev godkendt.

